

Slavíme mši svatou

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2024 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí se základními informacemi o mši svaté. Dokážou vysvětlit její souvislost s Poslední večeří a ustanovením eucharistie, znají části kostela, bohoslužebné předměty a strukturu mše svaté a liturgické postoje.

Děti chápou význam mše svaté pro jejich osobní život z víry. Rozumí významu přípravy na liturgii a dokážou se s případnou dopomocí na mši připravit. Jsou schopny soustředěně zaujmout liturgické postoje a uvědoměle provést základní gesta.

Seznam použitých materiálů a literatury:

YOUCAT pro děti. Praha: KNA, 2018.

Pomůcky ke katechezi:

- Obrázky k opakování tématu Poslední večeře;
- Online pomůcka Co najdeme v kostele;
- Video z cyklu Jak na to – Mše svatá (Vlčí doupě);
- Online pomůcka Části mše svaté;

Poznámka:

Katecheze byla vytvořena a odzkoušena pro online použití – celkové trvání doporučujeme do 30 minut s případnou možností vhodného zkrácení. Při přímé výuce je vhodné scénář doplnit dalšími aktivitami. Katecheze je vhodná pro menší skupinu dětí mladšího školního věku.

Scénář:

Úvodní aktivita (cca 5 minut)

Cílem je připomenout dětem **spojitost událostí Zeleného čtvrtku – Poslední večeře se mší svatou**. Použijeme metodu **rychlého brainstormingu** za použití **přiložených obrázků**: *Jak říkáme události na prvním obrázku?* (ukážeme dětem obrázek Poslední večeře – Ježíš s apoštolý) *Proč ji židé slavili a proč to byla tak veliká slavnost?* (připomínka pesachu – vysvobození Izraele z egyptského zajetí) *Co se u této večeře jedlo?* (ukážeme dětem obrázek Stůl při Poslední večeři – vidíme na něm pečeného beránka, malé nekvašené chleby, hořké byliny a sladké ovoce) *Proč této události říkáme „Poslední večeře“? Co tu mimořádného Pán Ježíš udělal a proč? Co přikázal apoštolům a jejich nástupcům?* (To číňte na mou památku – pokračování slavení eucharistie, mše svaté)

Mše svatá a příprava na ni (cca 15-20 minut)

Po skončení úvodní aktivity **vedeme děti do tématu**: *Jistě už všichni, kdo tu jsme, jsme někdy na mši svaté byli. My si dnes ale budeme povídat nejen o místě, kde ji slavíme, jak vypadá a co k ní potřebujeme, ale hlavně o tom, jak se na ni dobře připravit – pokud se připravujeme třeba na návštěvu u kamarádů, měli bychom se uchystat i na návštěvu u toho, kdo nás má tolik rád jako Ježíš.*

Pokračujeme v **rozhovoru o kostele** – děti mohou **sdílet vlastní zkušenosti**. Zkoušejí říci, **co si v prostoru kostela vybaví** a k čemu dané místo při mši svaté slouží. Návrhy můžeme **zaznamenávat** (při online setkání je vhodné využít Whiteboard, případně sdílet prázdný dokument ve Wordu, do kterého návrhy zapisujeme). Přijímáme **všechny návrhy**, případně **vysvětlujeme**, které místo / vybavení kostela není při mši svaté přímo důležité. Zdůrazníme **význam oltáře a ambonu** – stolů chleba a slova.

Výklad poté zaměříme **na liturgické potřeby** (máme-li ve skupině **ministrující děti**, využijeme jejich znalosti). I ty **můžeme zaznamenat**, nakonec shrneme, že vše, co potřebujeme, můžeme **rozdělit do následujících skupin** (ke každé z nich přiřadíme 2–3 nezbytné pojmy)

- Liturgické nádoby + hostie a víno;
- Obleky a liturgické prádlo;
- Liturgické knihy;
- Ostatní.

V případě dostatku času můžeme nechat děti **online** luštit **přiřazovací úlohu** „Co najdeme v kostele“ – lze ji otevřít na odkazu <https://learningapps.org/view30426471>. V závěru zbydou tři liturgické předměty bez názvu – děti je mohou zkusit pojmenovat a říci, kdy je v kostele vidí a k čemu slouží.

V následné části **vedeme děti do základů přípravy** na mši svatou. Jako motivace nám může posloužit **příběh z knihy Malý princ**, a to rozhovor s liškou z kapitoly 21. (Doporučujeme jej přečíst; celý text najdete [ZDE](#). Podstatný je čas, kdy se liška těší na setkání s Malým princem – to je důležitý bod přípravy, těšit se na toho, který přijde. Podle potřeby je možné využít i jiný příběh.)

Vyzveme děti, aby se **sdílely o nápady, jakým způsobem se mohou na mši připravit**, co mohou dělat, co je přitom důležité – nápady opět můžeme **zaznamenat**. Poté dětem pustíme video z cyklu [Jak na to – Mše svatá](#) (Vlčí doupe). Po jeho skončení s dětmi **diskutujeme** nad otázkou: *Co vám přijde nejdůležitější? Shrňte!*

Sami pak v závěru **zdůrazníme základní body**:

- Na mši svatou chodíme včas (Ježíš se na nás těší jako liška na prince);
- Na mši svatou chodíme přiměřeně oblečení;
- Snažíme se o to, abychom měli čisté srdce a svědomí (usmíříme se, poprosíme o odpuštění, chodíme pravidelně ke svátosti smíření) a hodinu před mši svatou držíme eucharistický půst.

Ve zbylém čase se můžeme věnovat **dvěma tématům podle vlastního výběru**:

Struktura mše svaté

Předpokládáme, že děti budou alespoň částečně schopny **rekonstruovat** v rámci **online pomůcky** „[Části mše svaté](#)“ její **strukturu**. Během luštění můžeme jednotlivé části **popisovat** a **komentovat**.

Liturgické postoje

Popíšeme je podle textu níže a následně **pokračujeme s příloženým pracovním listem**. **Doporučujeme je** s dětmi rovněž **vyzkoušet**.

- **Znamení velkého kříže:** Pomáhá nám soustředit se na Boha. Toto znamení děláme na začátku a konci mše svaté, a když nám někdo žehná. Děláme jej ukazováčkem a prostředníčkem pravé ruky.
- **Znamení malého kříže:** Má zaměřit na Boha naše smysly. Při mši svaté ho děláme před evangeliem. Děláme ho palcem pravé ruky. Malý kříž nám dělají i ti, když nás chtějí světit Boží ochraně.
- **Spínání rukou:** Pomáhá nám zklidnit se a soustředit své myšlenky. Ruce spínáme několika způsoby: přiložíme k sobě napjaté dlaně, propleteme prsty, nebo je složíme k sobě. Sepnuté dlaně držíme ve výši prsou nebo břicha.
- **Stání:** Když stojíme, ukazujeme svou přímost a připravenost; nemusíme se před Bohem krčit, protože Bůh chce, abychom k němu přicházeli jako jeho přátelé a děti. Stojíme vždy zpříma a uvolněně.
- **Sedění:** Když sedíme, jsme pozorní a klidní zároveň. Při mši svaté si sedáme tak, abychom dobře viděli a slyšeli. Když nesesíme pohodlně, může nám mnoho věcí uniknout a jsme unavení víc, než kdybychom stáli.
- **Klečení:** Vyjadřujeme jím, že víme, že jsme před Bohem nepatrní a vzdáváme mu úctu, zároveň ale víme, že nás bere vážně. Klečíme vzpřímeně, na kolenou nebo na patách, ale nehrbíme se.
- **Chůze:** Naznačuje naši vážnost a úctu; není to jen pár kroků. Při bohoslužbě bychom měli chodit důstojně a jako králové.